16022025-DIS-04_Layout 1 2/16/2025 3:47 AM Page 1

'వేదిక' పేజీ కోసం సమకాలీన అంశాలపై వ్యాసాలను
ఈ చిరునామాకు పంపించండి. మీ వ్యాసం 700 పదాలకు మించకుండా ఉండాలి.
చిరునామా: 8-2-603, 1/7,8,9 కృష్ణాపురం, రోడ్ నం.10, బంజారాహిల్స్, హైదరాబాద్-500034.
e-mail: editpage@ntnews.com

తెలంగాణ గుండెపై చెరగని సంతకం

వర్ధెల్లి వెంకటేశ్వర్లు

అసూయాద్వేషాలు ఆపాదమస్తకాన్ని దహిస్తుంటే ఆ మనిషి ప్రవర్తన ఎలా ఉంటుంది? నిరాశా నిస్పృహలు నిలువెల్లా పోటెత్తి పోతుంటే ఆతని మానసిక అలజడి ఎట్టుంటుంది? అచ్చం ఇప్పటి తెలంగాణ పాలకుడ్ని చూసినట్టే ఉంటుంది. ఆయన మానసిక ప్రవర్తన ఇంచుమించు ఉన్మాద స్థితినే తలపిస్తున్నది. బాధాకరం. తెలంగాణ జన స్వభావంలో మరణ ప్రీతి ఉన్నది కానీ అసూయ, ద్వేషభావం లేదు. చంద్రబాబు పంచన ఉన్నప్పుడు సంబోధించిన బలి దేవతకు 600 ఆత్మ బలిదానాలు సమర్పిస్తే గానీ తెలంగాణ రాలేదు. 'నా వాళ్ల బలి ఎందుకు కోరుతున్నావు నన్నే మింగు' అని కేసీఆర్ సావు నోట్లే తల పెడితే గానీ ఆ తల్లికి మన గోస సుతి ముట్టలేదు.

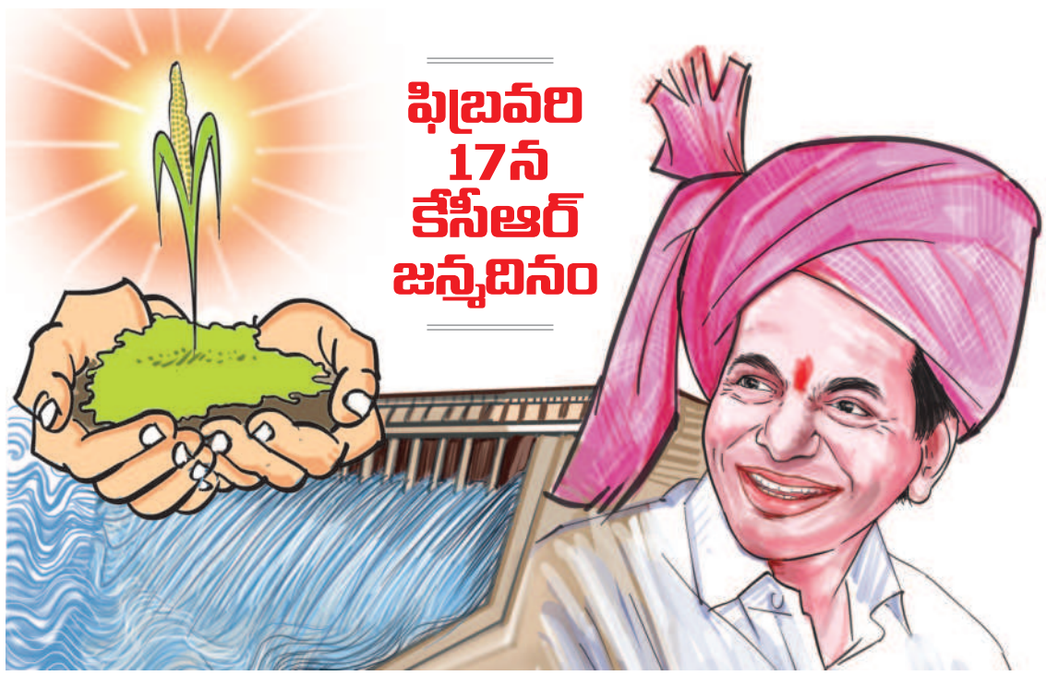

ఇవాళ తీతువ పిట్టలు నీతులు చెప్తున్నయి. తోడేళ్లు తొడలు చరుస్తున్నయి. కొండ్రాసి గాళ్లు ఏకంగా చావు కోసం తారాడుతున్నయి. ఉద్యమ నేతకు తెలంగాణ సమాజంలో జీవించే హక్కు లేదట. 'తెలంగాణ వచ్చుడో..కేసీఆర్ సచ్చుడో' అని ఢిల్లీ వెళ్లిన సారు మేళతాళాలు, డప్పుల దరువులు, మంగళ హారతుల నడుమ మళ్లీ హైదరాబాద్‌లో అడుగుపెట్టినందుకా! 60 ఏండ్ల ఆకాంక్ష, నాలుగు కోట్లమంది ఆపేక్షను హారతి పళ్లెంలో పెట్టుకొని తెచ్చినందుకా! పిట్టల గాయాలకు పసుపు రాసి నింగిలోకి ఎగరేసినట్టు లగచర్ల గిరిజన బిడ్డల కోసం తన్లాడినందుకా? రాలిన పువ్వులను ఏరి పూమాలలుగా గుదిగుచ్చి దేవుని మెడలో వేసినట్టు, హైడ్రా చిదిమిన బడుగు బతుకుల భుజం తట్టి భరోసా నింపినందుకా? పసిగుడ్డును పురిట్లోనే వడ్ల గింజలు వేసి ఉసురు తీయబోయినట్టు ఓటుకు నోటుతో తెలంగాణ అస్తిత్వాన్ని దెబ్బతీయాలన్న దుష్ట పన్నాగాల నుంచి కాపాడుకొని తెలంగాణను ప్రపంచ పటంలో నిలబెట్టినందుకా? కాళేశ్వరం, కల్వకుర్తి, నెట్టెంపాడు, భీమా, మల్లన్నసాగర్, కొండపోచమ్మ ఎత్తిపోతలతో కోటి ఎకరాల మాగాణాన్ని తడిపినందుకా? 24 గంటల ఉచిత కరెంటు ఇచ్చి అన్నదాత వెన్ను నిమిరినందుకా?

2014లో సమగ్ర కుటుంబ సర్వే చేసినప్పుడు 51 శాతం ఉన్న బీసీల సంఖ్య , కాంగ్రెస్ చేసిన కులగణన సర్వేలో 46 శాతానికి ఎలా తగ్గిందని ఆ పార్టీ బీసీ నాయకులే నిగ్గదీసి కడుగుతున్నరు. సీఎంగా రేవంత్‌రెడ్డికి దిద్దుబాటు చర్యలు వారికి సమాధానం చెప్పేటట్టు ఉండాలి గానీ, కేసీఆర్, కేటీఆర్ సర్వేలో పాల్గొనలేదు, హరీశ్‌రావు కులగణన లెక్కలకు రాలేదని సీఎం ఆరోపణలు చేయడం బాధ్యతా రాహిత్యం. కేసీఆర్, కేటీఆర్ కులగణన సర్వేలో పాల్గొంటే బీసీలకు ఒరిగేదేముంది? వారు దూరంగా ఉంటే పోయేదేముంది?

> సీఎం ప్రస్తావించిన కేసీఆర్, కేటీఆర్, హరీశ్‌రావు, డీకే అరుణ, పోచంపల్లి.. వారెవరూ బీసీలు కాదు. వారు కులగణనలో పాల్గొంటే బీసీ జనాభా పెరుగుతుందా? అనే ఆలోచన చేయకుండా, వెనుకటి కెవరో బుద్ధిమంతుడు 'దూడ గడ్డికోసం తాటిచెట్టు ఎక్కినట్టు' అటుపోయి ఇటుపోయి కేసీఆర్ మీద పడటం తెలంగాణ సమాజం గమనిస్తున్నది.

వయసుకు తగని మాటలు, పదవికి తగని తిట్ల దండకాన్ని నిత్య పారాయణం చేస్తున్నా కేసీఆర్ భరించారు. క్షమించారు. ఆయన మహాభారతం, రామాయణం వంటి పురాణేతిహాసాలను ఔపోసన పట్టిన నిర్వికారుడు. విలువల వైరుధ్యాలను, నైతిక సంఘర్షణను రాజకీయ ప్రయోజనాలకు ఆపాదించడాన్ని నిర్ద్వంద్వంగా తృణీకరించిన నిరాకారి. తెలంగాణ సమాజానికి అందివచ్చిన కర్మయోగి. అల్ప అభియోగాలకు, తుచ్ఛ కూతలకు రేషపడి, గమ్యాన్ని ముద్దాడే యుద్ధాన్ని వదిలి పెట్టి మచ్చర్ పహిల్వాన్లతో కొట్లాటకు ఆరాట పడి ఉంటే తెలంగాణ వచ్చేదే కాదు. ఎన్ని అవమానాలను దిగమింగి ఉంటడు. ఎన్ని ఆరోపణలను గంభీరంగా మోసి ఉంటడు. సొంత కూతురును నిర్దాక్షిణ్యంగా బంధించిన దుష్ట దినాలను, అదే అలుసుగా గోటి కాడి నక్కలు ఊళ పెట్టినప్పుడు గుండె గాయాన్ని మౌన మునిలా మునిపంటి కింద అదిమి పెట్టుకున్నారే గానీ, కన్నెత్తి చూడని కర్మయోగి.

ఫామ్‌హౌస్ పాలన అని కాంగ్రెస్ నేతలు ఎన్ని రాళ్లు వేసినా జనం ఫామ్‌హౌస్‌కే జై కొట్టారు. ఫామ్‌హౌస్ అంటే పాడికి, పంట చేనుకు నీడ. అందులో కేసీఆర్ ఫామ్‌హౌస్ ప్రత్యేకం. అది నిత్య పరిశోధనాలయం. 60 ఏండ్ల తెలంగాణల వరిపంట మీద ఎవరికైనా సోయి ఉందా? ఆంధ్ర వాళ్ల కోసం రూపొందించిన వంగడాలను మనకు బలవంతంగా అంటగట్టారు కానీ, కేసీఆర్ ఆలోచన చేసేంత వరకు మనకంటూ ఒక విత్తనం ఉన్నదా? ఉద్యమ నాయకుడే పాలకుడై రోత పాలనకు పాతరేసి, సరికొత్త తెలంగాణ నిర్మాణం చేశారు. పాలకుడిగా పంట భూముల మీద ఆకుపచ్చని సంతకం చేశారు. చెరువుల పునరుద్ధరణ జరిగి తెలంగాణ జరంత నిమ్మలపడ్డ తర్వాత ముఖ్యమంత్రిగా కేసీఆర్ మన గాలికి తగ్గట్టుగా వరి వంగడాల సృష్టిపై దృష్టి పెట్టిండు. ప్రొఫెసర్ జయశంకర్ విశ్వవిద్యాలయం శాస్త్రవేత్తలను పురమాయిస్తే బతుకమ్మ బీజాలు మొలకెత్తి, భూమికి బరువయ్యేంత ధాన్యం పండింది. తెలంగాణ సోనా (ఆర్ఎన్ఆర్-15048) బీజాలు జీవం పోసుకొని దేశ ధాన్యం మార్కెట్‌నే కుదిపేశాయి. క్వింటా ధర రూ. 3545 పలికింది. బతుకమ్మ వడ్లు, తెలంగాణ సోనా వరిసాగులో విప్లవం తెచ్చింది. అటు జల విప్లవం ఇటు హరిత విప్లవంతో తెలంగాణ వ్యవసాయ రూపు రేఖలే మారిపోయినయి. ఈ విత్తనాలు కేసీఆర్ ఫామ్‌హౌస్ నుంచే వచ్చినయి. 24 గంటల ఉచిత విద్యుత్తు, రైతన్న పెట్టుబడికి చేయూతనిచ్చిన రైతు భరోసా, బీడు బడిన తెలంగాణకు మిషన్ కాకతీయ, మిషన్ భగీరథతో నీళ్లు తాపింది ఫామ్‌హౌస్ పాలనే. అందుకే ఈ మధ్య కాంగ్రెస్ పార్టీ సొంత వేదికగా పెట్టిన ఆన్‌లైన్ సర్వేలో ఆ పాలన మళ్లీ రావాలని కోరుకున్నరు.

> ఉద్యమకారునిగా కేసీఆర్ వేసిన ప్రతి అడుగు చరిత్రాత్మకమే. అది ప్రపంచ ఉద్యమాల్లో వేరే కాలంలో, మరో స్థలంలో ప్రజా చైతన్యానికి ప్రేరణ ఇస్తుంది. ఒక్కొక్కసారి కేసీఆర్ పోకడ దూకుడుగా అనిపిస్తుంది. మరు ఘడియలో మందకొడి గమనం అన్నట్టుగా తోస్తుంది. కానీ, ఆయన ప్రతి అడుగులో శాస్త్రీయత ఉంటుంది.

ప్రతి ఆలోచనలో అంచనా గట్టిన వెయ్యి మెదళ్ల సంఘర్షణ ఫలితం ఉంటుంది. ఇక్కడో సంఘటన గుర్తు చేయాలి. 2000వ సంవత్సరంలో అప్పటి చంద్రబాబు ప్రభుత్వం కరెంటు చార్జీలు పెంచింది. అదే ప్రభుత్వంలో ఉన్న కేసీఆర్ చంద్రబాబు నిర్ణయాన్ని తీవ్రంగా ఆక్షేపించారు. ఆంధ్ర వ్యవసాయం, తెలంగాణ కాపురం రెండూ ఒకటి కాదని తెగేసి చెప్పిండు. ఆంధ్ర తీరు మాకు పారే నీళ్లు లేవు. మాది బావుల మీది కాపురం. కరెంట్ బిల్లుల పెంపు పరి రైతుకు ఉరితాడు అయితదని నిలదీసిండు. అయినా చంద్రబాబు వినలేదు. వెనక్కి తగ్గలేదు. కేసీఆర్ దూకుడు ప్రదర్శించారు. రైతు హంతక ప్రభుత్వంలో తాను ఉండలేనని బహిరంగ లేఖ రాశారు. బరి గీసి ప్రాంతీయ అస్తిత్వ ఉద్యమానికి ముగ్గు పోసిండు. 2001 ఏప్రిల్ 7న తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి స్థాపించారు. అప్పట్లో అందరు కేసీఆర్‌ది దూకుడు తనం అన్నరు. ఒంటరి ప్రయాణం అన్నరు. ఆంధ్ర మేధావులైతే చంద్రబాబు ముందు తేలిపోతారని అన్నారు. కానీ, ఎవరు తేలిపోయారో చరిత్రకు తెలుసు. నిజానికి టీఆర్ఎస్ ఏర్పాటుకు రెండు మూడేండ్ల ముందు నుంచే తెలంగాణ రైతాంగం కన్నీటిని కేసీఆర్ చూశారు. రైతు కష్టాన్ని పరిశీలించారు. జనబంధాలతో ముడిపడిన సాహిత్యాన్ని విస్తృతంగా అధ్యయనం చేశారు. ప్రజలు ఏం కోరుకున్నారో ఒక అంచనాకు వచ్చినాకే గులాబీ జెండాకు రూపం ఇచ్చి రైతు పక్కన నిలబడ్డ సారు నిండు నూరేళ్లు పాలించాలని కోరుకుంటూ..

అజేయ తేజం

కేసియార్ ఒక మహా వైభవోజ్వల వ్యక్తం
తెలంగాణ మాగాణానికి శ్రీకారం చుట్టిన ప్రాకారం
స్వాభిమానోద్యమానికి సంగ్రామభేరి

జై తెలంగాణ జనగర్జనారావమై శృంఖలాలను ఛేదించిన
గోల్కొండ జెండా ఢంకారావం
సర్వజన శ్రేయస్సుకై ప్రవహించిన పరమోత్కృష్ట బృహద్భగీరథ పథం
తెలంగాణ గుండె గుడిలో ఆనందతాండవమాడే చంద్రశేఖరం...

తెలంగాణ ప్రగతి రథాన్ని పరుగులెత్తించిన త్రిశతాధిక
పథకాల పథ చేతనం
లిప్తపాటు కాలమైనా తిమిరానికి తావివ్వని
తేజోపుంజ విద్యుల్లతల విభవం...

అన్నదాత ఇంట కన్నీటిని మటుమాయం చేసి
సిరులపంట పండించిన రైతుబంధు హృదయం
నీళ్లను వెనక్కి మళ్లించి నోళ్లెండిన బీళ్లను నిత్యహరిత
మళ్లుగా వెలిగించిన సుజల సుఫల సంభవం...

ప్రతి ఇంటి గడపను నీటితో అభిషేకించి, ఆడపడుచుల
(క)న్నీటి మోత వెతల్ని కడతేర్చిన అపర భగీరథ చరితం
తెలంగాణ ధ్వజాన్ని ..
అజరామరం చేసిన అజేయ తేజం...

కర్షక, కార్మికలోక నాయకుని జయజయధ్వాన జన్మదినోత్సవం
సతతహరిత పర్యావరణ పరిరక్షణ ప్రమోదోత్సవం
ముచ్చటైన మంగళ వృక్షార్చనం
శతాధిక వసంతాల చైతన్య కాంతులతో
బాపు నిన్న, నేడు, రేపు చూపు కావాలని
సబ్బండ వర్గాల ఏకోన్ముఖ గళ స్పందనం
సర్వేశ్వరానుగ్రహ సన్మంగళాశాసనం...

మంత్రి శ్రీదేవి

మధ్యవర్తిత్వమే ఎంతో మేలు

జి. జ్యోతిరావు

> పార్టీలు ఓడిపోవడం, ప్రభుత్వాలు పడిపోవడం, రాజ్యాలు కూలిపోవడం, రాజులు దిగిపోవడం, వెన్నుపోట్లు, పన్ను పోట్లు, ధరలు పెరగడం, డాలర్లు కరగడం, ఒకటేమిటి భుక్తాయాసం నుంచి ఆకలి కేకల వరకు.. కూలీ డబ్బుల నుంచి కుల గణనాల వరకు.. ఏదో ఒక సమస్యతో ప్రజలు చచ్చేవరకు బతకాలి కనుక బతుకుతూనే ఉన్నారు. ఇవన్నీ ఒక ఎత్తయితే ఉన్నవాళ్లు ఉన్న పళాన ఉండలేక ఏదో ఒక సమస్యతో తమ కుటుంబాల్లో తామే నిప్పులు పోసుకుంటున్న వార్తలు పేపర్ తెరిస్తే కనిపిస్తూనే ఉన్నాయి. టీవీ పెడితే వినిపిస్తూనే ఉన్నాయి.

మీర్‌పేటలో భార్యను ముక్కలుగా కోసి వండిన సంఘటనైనా, ఆస్తికోసం తాతను 73 సార్లు పొడిచి, అడ్డం వచ్చిన తల్లిని నరకడానికైనా వెనుకాడని మనవడి వైనమైనా నిన్నా మొన్నటిదే. కులాంతర వివాహం చేసుకుందని 28 ఏళ్ల కానిస్టేబుల్ నాగమణిని ఇబ్రహీంపట్నంలో కుటుంబ సభ్యులే హతమార్చింది గత నవంబర్ లోనే. ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే తెల్లారదు. రాసుకుంటూ పోతే వాయిదా కాగితాలు సరిపోవు. కూలి పనులు చేసుకునే వారి నుంచి కోటీశ్వరుల వరకు కలహాలు లేని కుటుంబాలు లేవు. కలతలు లేని కాపురాలు లేవు.

దేశంలో దినదినం పెరుగుతున్న కుటుంబ కలహాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని కుటుంబ తగాదాలు సత్వరం పరిష్కృతమైతే జనజీవనం సాఫీగా సాగుతుందని, కలహాల్లేని కాపురాల్లో ప్రజలు దేశాభివృద్ధికి ఉపయోగపడతారని భావించి 1984లో ప్రభుత్వం కుటుంబ కోర్టుల చట్టం తెచ్చింది. రాష్ట్ర అవసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని ఆయా రాష్ట్రాల్లోని హైకోర్టులను సంప్రదించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కుటుంబ కోర్టులను ఏర్పాటు చేశాయి. వైవాహిక వివాదాలు, ఇతర కుటుంబ తగాదాలు ఈ కోర్టుల్లో పరిష్కృతం అవుతాయి. న్యాయవాదుల అవసరం లేకుండా ఈ కోర్టుల్లో కక్షిదారులు తమ కేసులను తామే వాదించుకోవచ్చు. న్యాయవాదులు కుటుంబ కలహాల్లో కలుగజేసుకోకూడదని, వారు ఈ కుటుంబ కోర్టులకు రాకూడదని కేంద్ర న్యాయ మంత్రిత్వశాఖ చెప్తున్నది. పెండ్లిళ్లు, విడాకులు, గృహహింస, కుటుంబ, ఆస్తి తగాదాల్లో ముందుగా రావాల్సింది ఈ కోర్టుల కేనని చట్టం చెప్తున్నది.

ఇలా ఏర్పడ్డ కుటుంబ కోర్టులు దేశం మొత్తం మీద 850 ఉన్నాయి. వాటిల్లో పేరుకుపోయిన కేసులు 11.95 లక్షలకు పైగా ఉన్నాయి. ఉత్తరప్రదేశ్‌లో అత్యధికంగా ఉన్న 189 కుటుంబ కోర్టుల్లో 3.95 లక్షల కేసులు మూలుగుతుండగా, 37 కుటుంబ కోర్టుల్లో 1.12 లక్షల కేసులతో దేశంలోనే కేరళ రెండో స్థానంలో ఉన్నది.

తెలుగు రాష్ట్రాల విషయానికి వస్తే తెలంగాణలో 23 కోర్టుల్లో 18,600 కేసులు, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 17 కుటుంబ కోర్టుల్లో 14,300కు పైగా కేసులు పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. కోర్టులు, కేసుల నంబర్లు పక్కన పెడితే దినదినం కుటుంబాల్లో తగాదాలు పెరుగుతున్నాయని, ప్రజలు ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలు ఎంచుకోకుండా ప్రాణాలు తీసుకుంటున్నారనేది అక్షర సత్యం.

పెళ్లయిన మొదటి వారం నుంచి మొదలు, పిల్లలు పుట్టి, వారి పెళ్లిళ్లు, వారికి పిల్లలు పుట్టిన తర్వాత కూడా వృద్ధ దంపతులు విడాకుల కోసం, సయోధ్య కోసం కలిసి ఎలా ఉండాలన్న సలహాల కోసం అటు కోర్టులకు, ఇటు మధ్యవర్తిత్వ కేంద్రాలకు వస్తూనే ఉన్నారు. పెళ్లయిన మూణ్నాళ్లకే విడాకులు కోరిన జంట మధ్య, పెళ్లయిన 30 ఏళ్ల తర్వాత ఓ జంట మధ్య మధ్యవర్తిత్వం నిర్వహించి, వారిని ఒకటి చేసిన దాఖలాలు మధ్యవర్తిత్వ కేంద్రాల్లో ఉన్నాయి. కాపురాల్లో కలహాలు ఏర్పడినప్పుడు తప్పనిసరిగా కోర్టులకు ఎక్కాల్సిన అవసరం లేదు. కోర్టులకు వెళ్లకుండా ప్రత్యామ్నాయ పద్ధతుల ద్వారా సమస్యను పరిష్కరించుకోవడానికి నేడు అనేక మార్గాలు ఉన్నాయి. ఈ మార్గాలకు చట్టబద్ధత కూడా ఉంది. ప్రత్యామ్నాయ పద్ధతుల ద్వారా సమస్యను పరిష్కరించుకోవడానికి నేడు అనేక మార్గాలు ఉన్నాయి. ఈ మార్గాలకు చట్టబద్ధత కూడా ఉన్నది. మొట్టమొదటగా 2002 జూలై 1న మన సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్‌ను సవరించి సెక్షన్ 89ను చేర్చారు. వ్యక్తుల మధ్య ఉన్న తగాదాలు కోర్టులో ఉన్నప్పుడు విచారణ సమయంలో కక్షిదారులు తమ సమస్య తామే పరిష్కరించుకునే అవకాశం ఈ సవరణ కల్పిస్తుంది. కేసులు సాగదీయకుండా, కక్షిదారుల సమయం డబ్బులు, ముఖ్యంగా సంబంధ బాంధవ్యాలు కాపాడుకోవడానికి మధ్యవర్తిత్వ ప్రక్రియ ఉపయోగించుకోవాలని ఈ సెక్షన్ 89 చెప్తుంది. అటు తర్వాత ప్రతికోర్టులోను కోర్టు అనుబంధ మధ్యవర్తిత్వ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయడంతో పాటు ప్రైవేటు రంగంలో కూడా మధ్యవర్తిత్వ కేంద్రాలు ఏర్పడి కక్షిదారులు తమ సమస్యలు పరిష్కరించుకోవడానికి దోహదం చేస్తున్నాయి. వీటన్నిటినీ గుర్తిస్తూ భారత ప్రభుత్వం 2023 సెప్టెంబర్‌లో మధ్యవర్తిత్వ చట్టం తెచ్చింది. ఈ చట్టం ప్రకారం ప్రైవేటు రంగంలో ఏర్పడ్డ మధ్యవర్తిత్వ కేంద్రాల్లో తీసుకున్న నిర్ణయాలు కూడా కోర్టు డిగ్రీతో సమానమని మధ్యవర్తిత్వ చట్టం 2023 చెప్తున్నది.

తమ సమస్యను గోప్యంగా తామే పరిష్కరించుకునే అవకాశాలు మధ్యవర్తిత్వ చట్టం, మధ్యవర్తిత్వ సంస్థలు కల్పిస్తున్నాయి. కోర్టులన్నీ ప్రజా కోర్టులనే విషయం కక్షిదారులు గ్రహించాలి. కోర్టుల్లో జరిగే వాదనలన్నీ కోర్టు హాల్లో ఉన్న వారందరికీ తెలియడమే కాకుండా సమస్య వదిలేసి వేరే వాళ్ల గురించి చెవులు కొరుక్కునే నైజం ప్రజల్లో ఎంతకూ పోవడం లేదు. ఆస్తి పంపకాల విషయమైనా, ఆలుమగల మధ్య మనస్పర్థలు అయినా, గోప్యంగా, గుట్టుచప్పుడు కాకుండా పరిష్కరించుకునే అవకాశాలు ప్రత్యామ్నాయ వివాద పరిష్కార కేంద్రాల్లో ఉన్నాయి. మధ్యవర్తిత్వం (మీడియేషన్), ఆర్బిట్రేషన్ ఇంకా పకడ్బందీగా జరగడానికి ప్రభుత్వం నుంచి ఇంకా పకడ్బందీ సహాయం లభించాల్సి ఉంది. కొన్ని విషయాల్లో కోర్టుల పెత్తనం ఇంకా పోవాల్సి ఉంది. మధ్యవర్తిత్వ కేంద్రాలు స్వచ్ఛందంగా పనిచేయడానికి ఆర్బిట్రేషన్ కేంద్రాలు అనుకున్నట్టు పనిచేసే అవకాశం కల్పించడానికి 2023, 2019లో ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన మధ్యవర్తిత్వ కౌన్సిల్, ఆర్బిట్రేషన్ కౌన్సిళ్లు తొందరగా ఏర్పాటు చేసి ప్రత్యామ్నాయ వివాద పరిష్కార కేంద్రాలకు మార్గదర్శనం చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. మధ్యవర్తిత్వానికి ఇవ్వాల్సిన ప్రాచుర్యం ఇస్తే కుటుంబ తగాదాలే కాకుండా వ్యాపార, వాణిజ్య, ఆస్తి, వినియోగదారుల సమస్యలన్నీ కోర్టు బయటే పరిష్కారమై సంసారాలు రట్టు కాకుండా సమయం డబ్బు సంబంధ బాంధవ్యాలు చెడకుండా ఉంటాయి. కోర్టుల పెత్తనం ఇంకా తగ్గించి ప్రజలకు బడ్జెట్ ముఖంగా ఇచ్చిన హామీలు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎప్పుడు అమలు చేస్తుందో వేచి చూడాలి.

(వ్యాసకర్త: అధ్యక్షురాలు, అమిక మధ్యవర్తిత్వ కేంద్రం)

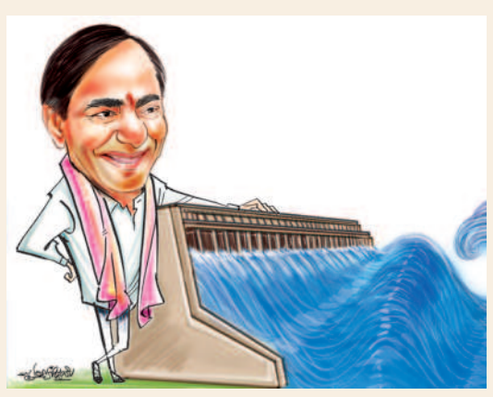

ప్రజల గొంతుకై.. కోట్లలో ఒక్కడై..

> బక్కపలుచని దేహం. పదునైనా మాటల వ్యూహం. అన్నింటినీ మించి అపజయాలను విజయాలుగా మలచుకొనే స్థైర్యం . తనే ఓ ధైర్యమై, ఓ సైన్యమై, ఓ యుద్ధమై దశాబ్దాలుగా వివక్షకు, వెనుకబాటుకు గురైన తెలంగాణ ప్రజల గొంతుకై, కోట్లలో ఒక్కడై దేశాన్నే కదిలించారు కేసీఆర్. స్వరాష్ట్ర స్వప్నం కోసం తన ప్రాణాన్నే పణంగా పెట్టారు. రెండు ఎంపీ సీట్లతో, పట్టుమని పదిమంది లేని ఎమ్మెల్యేలతో కలిసి ఆయన చేసిన ఉద్యమం అసామాన్యం.అనితర సాధ్యం.

ఫిజిక్స్ అరుణ్ కుమార్
93947 49536

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావం తర్వాత రెండు దఫాలుగా కేసీఆర్ నేతృత్వంలోని బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వాన్ని నడిపింది. వినూత్న పథకాలతో ఐక్యరాజ్య సమితిని సైతం మెప్పించింది. రాజకీయ పార్టీల నడుమ భిన్నాభిప్రాయాలున్నా కేసీఆర్ ఎప్పటికీ తెలంగాణ ప్రజల ఆత్మబంధువే. దేశ రాజకీయాల్లో ఆయన బ్రాండ్ ఇమేజ్ నేటి జాతీయ స్థాయి ప్రముఖ నాయకులకు సైతం సరితూగనిది. రాజకీయ చదరంగంలో గెలుపోటములు సర్వసాధారణం.కారణాలు ఏవైనా ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలే పాలకులు. ప్రస్తుతం ప్రతిపక్ష నేతగా ఉన్న కేసీఆర్ మౌనంగా ఉండడాన్ని కూడా కొందరు విమర్శిస్తున్నారు. అయితే, అది వ్యూహమని రాకీయ విశ్లేషకులు చెప్తున్నారు. సింహం నాలుగు అడుగులు వెనక్కి వేసేది భయపడి కాదు. దాని పంజా పవర్ చూపించేందుకేనని బీఆర్ఎస్ కార్యకర్తలు చెప్పుకుంటున్నారు.

పులి నోట్లో తలపెట్టి రాష్ట్రాన్ని సాధించుకున్న నాయకుడిని, తెలంగాణ తొలి ముఖ్యమంత్రిపై కాంగ్రెస్ ప్రజాప్రతినిధులు చేస్తున్న విమర్శలు, ఆరోపణలు శ్రుతి మించుతున్నాయి. వారు వాడుతున్న భాష జుగుప్సాకరంగా ఉంటున్నది. అర్థవంతమైన విమర్శలను పక్కనపెట్టి వ్యక్తిగత ద్వేషంతో చేస్తున్న విమర్శలు, ఆరోపణలను ప్రజలు గమనిస్తున్నారు. ఆయన వ్యక్తిత్వాన్ని కించపరిచే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఉద్యమంలో ఆయన పాత్రను దిగజార్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ చర్యలను తెలంగాణ మేధావి సమాజం, ఉద్యమకారులు ఖండించాలి. ఎందుకంటే అధికారం మారుతూ ఉంటుంది. కానీ, సత్యం మారదు. తెలంగాణ ఓ సత్యం. అందులో కేసీఆర్ పేరు శాశ్వతం.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఇటీవల చేసిన రెండు సర్వే ఫలితాల తీరు ఒకింత ఆందోళనకు, ఆశ్చర్యానికి గురి చేస్తున్నది. నిర్లక్ష్యానికి నిలువుటద్దంలాగా అవి నిలుస్తున్నవి. వాటిలో మొదటిది బీసీ కులగణన కాగా, రెండోది ఎస్సీ రిజర్వేషన్ల వర్గీకరణ. రెండు అంశాలు జనాభాతో ముడిపడినవే. రాష్ట్రంలో జనాభా తగ్గుదల నమోదు కానప్పుడు బీసీ జనాభా ఎలా తగ్గిందన్న దానిపై అనుమానాలు తలెత్తుతున్నాయి.

మెచ్చని కులగణన నచ్చని వర్గీకరణ!

మామిడి నారాయణ
94410 66032

ఎన్నికల సంఘం వెబ్‌సైట్ ప్రకారం 25-04-2024 నాటికి రాష్ట్రంలోని ఓటర్లు 3,32,32,318 మంది. పాఠశాల విద్యాశాఖ ప్రకారం 1-10వ తరగతి విద్యార్థుల సంఖ్య 59,33,001 కాగా, ఇంటర్ విద్యార్థులు సంఖ్య 6,13,306. వైద్య ఆరోగ్యశాఖ, శిశు సంక్షేమ శాఖ లెక్కల ప్రకారం ఒకటి నుంచి పదేండ్ల వయసు కలిగిన పిల్లల సంఖ్య 59,33,001. మొత్తం 4,36,77,626 మంది. బడికి వెళ్లని ఒకటి నుంచి ఐదేండ్ల వయసున్న పిల్లల సంఖ్య దాదాపు 25 లక్షలు. ఈ లెక్కన చూసుకుంటే మొత్తం జనాభా 4 కోట్ల పైచిలుకు ఉండాలి. కానీ, బీసీ కులగణనలో 3,54,77,554 మాత్రమే ఉన్నారు.

2014లో అప్పటి కేసీఆర్ ప్రభుత్వం కేవలం 24 గంటల్లో చేసిన సమగ్ర కుటుంబ సర్వే ప్రకారం తెలంగాణ జనాభా 3,63,95,794. ఇప్పుడు పదేండ్ల తర్వాత కులగణన చేస్తే నిజానికి జనాభా పెరగాలి. కానీ, తగ్గడం కులగణన విశ్వసనీయతను ప్రశ్నిస్తున్నది. 2014లో బీసీలు 51 శాతంతో 1,85,61,856 ఉన్నారు. 2024 కులగణన ప్రకారం 1,64,09,179 తో 46.25 శాతానికి పడిపోయారు. మరి ఈ పదేండ్లలో 21,52,677 మంది బీసీలు ఏమయ్యారో ప్రభుత్వం చెప్పడంలేదు. అనూహ్యంగా ఓసీ జనాభా పెరగడం గమనార్హం. 2014లో 31,29,160 (8శాతం)గా ఉన్న ఓసీ జనాభా ఇప్పుడు 13.31 శాతానికి ఎగబాకి 47,19,115కి చేరడం విశేషం.

ఇక, ఎస్సీ వర్గీకరణ విషయంలో ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డి దూకుడుగా పోవాలనుకున్నారు. మంత్రివర్గ ఉపసంఘం, జస్టిస్ షమీమ్ అక్తర్ ఏకసభ్య కమిషన్ ఏర్పాటు చేయడమే కాకుండా, దానికి 60 రోజుల గడువు విధించారు. కనీసం ఆరు నెలల నుంచి సంవత్సర సమయం కేటాయించాల్సింది పోయి అరవై రోజుల గడువు మాత్రమే విధించడం అనుమానాలకు, సందేహాలకు తావు ఇస్తున్నది. 82 రోజుల్లో సమర్పించిన జస్టిస్ షమీమ్ అక్తర్ ఏకసభ్య కమిషన్ రిపోర్ట్ బయటకు రాకపోయినా దానిలోని అంశాల ఆధారంగా క్యాబినెట్ ఆమోదంతో అసెంబ్లీలో చర్చకు ప్రతిపాదించిన అంశాలు తప్పులతడకగా ఉన్నాయి. అసెంబ్లీ సాక్షిగా సుప్రీంకోర్టు తీర్పు కేసును సివిల్ అప్పీల్ నంబర్ 2317/2011 బదులు 2017/2011 గా వర్గీకరణ ప్రతిపాదిత అంశంగా పేర్కొనడం ఆశ్చర్యమే.

2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం 59 ఎస్సీ కులాల స్త్రీ పురుషుల మొత్తం జనాభా 54,32,680. వీటి ఆధారంగా చెప్పిన ప్రతిపాదిత మూడు క్యాటగిరీల్లో ఎ-లో 15 కులాల మొత్తం జనాభా సంఖ్య 1,71,625. బి-క్యాటగిరీలో 18 కులాల మొత్తం జనాభా 32,74,377. సి- క్యాటగిరీలోని 26 కులాల మొత్తం జనాభా 17,71,682 గా పేర్కొన్నారు. వీటి మొత్తం 52,17,684. అంటే 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం 59 ఎస్సీల కులాల మొత్తం జనాభా కంటే 2,14,996 తక్కువ. దీనిని బట్టి కమిషన్ పనితీరు ఎలా ఉన్నదో అర్థం చేసుకోవచ్చు.

బీసీ సంఘాలు కులగణనను ఆహ్వానించినప్పటికీ లెక్కలను మాత్రం మెచ్చడంలేదు. ఎస్సీ వర్గీకరణను డిమాండ్ చేసినవారికి కేటాయింపులు నచ్చడం లేదు. తాము 13 శాతం డిమాండ్ చేశామని, కనీసం 11 శాతమైనా కేటాయిస్తూ సరిచేయాలని కోరుతున్నారు. ఎ- క్యాటగిరీలో పంబాల, మన్నె కులాలను చేర్చడాన్ని ఉపకులాల సంఘాల వారు వ్యతిరేకిస్తున్నారు. బి-క్యాటగిరీ వారు అదనపు కోటా కావాలంటున్నారు. సి- క్యాటగిరీలోని నేతకాని వారు తమకు ప్రత్యేక గ్రూపు కేటాయించాలంటున్నారు. వర్గీకరణను ఆహ్వానించిన మాల మేధావులు సైతం గ్రూపుల కేటాయింపుల ప్రామాణికతను ప్రశ్నిస్తున్నారు. రామచంద్రరాజు కమిషన్ సూచించిన ఆంత్రోపలోజికల్, వృత్తులు, వాటి ఆధారిత గ్రూపుల కేటాయింపు నియమం పాటించలేదని, ఉషామెహ్రా కమిషన్ సిఫార్సులు వాస